

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-28
Besvaras senast
2024-12-04 kl. 12.00

Till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2024/25:515 En tydligare definition av begreppet egenvård

I lagen om egenvård (2022:1250) definieras egenvård som en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal, med legitimation eller särskilt förordnande, har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2023. Det saknas dock en tydlig och enhetlig definition av vad som omfattas av egenvård när det gäller åtgärder som en individ vidtar på egen hand för att må bättre utan inblandning av vårdpersonal.

Världshälsoorganisationen (WHO) har en bred definition av egenvård som inkluderar individens, familjens och samhällets förmåga att främja hälsa, förebygga sjukdom och hantera funktionsnedsättning. I Sverige saknas en motsvarande enhetlig definition. Den nuvarande situationen skapar oklarhet för både vårdpersonal och allmänheten om vad som faktiskt ingår i begreppet egenvård. Olika myndigheter och organisationer använder begreppet på olika sätt, vilket kan leda till missförstånd och försvåra kommunikationen. Det finns ett behov av en enhetlig definition för att underlätta för individer att ta ansvar för den egna hälsan och för att främja ett mer självständigt förhållande till vården.

Därför behöver en ny, mer specifik term införas för att beskriva de åtgärder som en individ vidtar på egen hand för att lindra symptom eller förebygga sjukdom, såsom att ta en värktablett vid förkylning, sluta röka för bättre hälsa, köpa bandage vid en stukning etcetera. Lämplig myndighet bör få i uppdrag att ta fram en tydlig och koncis definition för den nya termen och tydligt ange vad som ingår och inte ingår. Arbetet behöver samordnas mellan olika myndigheter och organisationer, såsom Socialstyrelsen, Läkemedelsverket och patientorganisationer. Egenvård bör vara en naturlig del av prevention i alla led. En ny och enhetlig term och definition kommer att skapa större tydlighet kring vad som menas med egenvård och underlätta för individer att ta ett större ansvar för sin egen hälsa. Vidare kan kommunikationen mellan vårdpersonal, patienter och andra aktörer inom hälso- och sjukvården förbättras och på så sätt stärka samarbetet mellan olika nivåer.

Genom att skapa en tydligare och mer enhetlig bild av vad som ingår i begreppet egenvård kan vi bidra till att förbättra folkhälsan och eventuellt minska belastningen på vården.

När definitionen är på plats behövs nationella riktlinjer för egenvårdsrådgivning. Aktörer som 1177, apotek, regioner och vårdcentraler behöver enhetliga riktlinjer. Dessa bör innefatta en definition av egenvård och hur det relaterar till förebyggande hälso- och sjukvård.

Utmaningen med att en definition saknas har påpekats av bland annat läkemedelsbolag som producerar läkemedel som inte är receptbelagda. Tydligare riktlinjer kan till exempel leda till att fler patienter vänder sig till apotek i första hand och inte går genom vården. Arbetet med definitionen kan med fördel också kombineras med andra åtgärder, som till exempel "Pharmacy first".

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Acko Ankarberg Johansson:

Pågår det något arbete med en definition av begreppet egenvård eller riktlinjer på området?

.....

Ulrika Westerlund (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch